

Pestprotocol Wildveld praktijkonderwijs

Wat is pesten?

Pesten is het langdurig, systematisch en doelbewust uitoefenen van psychische en/of lichamelijke mishandeling bij personen die niet in staat zijn zichzelf te verdedigen, waardoor deze psychisch, fysiek en/of sociaal lijdt. De pester(s) probeert zich populair te maken ten koste van het slachtoffer (zie voor achtergrond informatie bijlage 1).

A) preventie pesten

- Paraplu-gedachte als basis van al ons handelen (reageren in elke voorkomende situatie)
- Preventief verzorgen van themalessen

B) Aanpak bij pesten.

Vijfsporen aanpak

Deze aanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school.

1. Hulp aan het kind dat gepest wordt:
  - Stappenplan wat te doen bij pesten (zie bijlage 2).
  - Adviezen
  - In sommige gevallen kan een sociale vaardigheidstraining gewenst zijn
2. Hulp aan het kind dat zelf pest:
  - Gesprek met de pester (mentor/ leerlingbegeleider)
  - Verwijzing naar gedragswetenschapper, deelname sova-training of verwijzing naar externe instantie kan gewenst zijn
3. Hulp aan de ouders van het gepeste en pestende kind en ouders in het algemeen:
  - Adviezen
  - Ouderavond thema pesten (achtergrond informatie bieden)
  - De mentor beslist op welk moment ouders/verzorgers geïnformeerd worden
4. De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem:
  - Mobiliseren van de groep om samen alert te zijn op pesten (indien dit geconstateerd is in de klas)
5. De algemene verantwoordelijkheid van de school:
  - Docenten zijn alert op signalen van pestgedrag (zie bijlage 3)
  - Medewerkers hebben een voorbeeldfunctie
  - Stappenplan bij geconstateerd pestgedrag (zie bijlage 4)
  - Op ieder niveau wordt het voorval geregistreerd door de verantwoordelijke docent, de mentor of leerlingbegeleider waarbij de mentor de eindverantwoordelijkheid heeft
  - Voor meer informatie met betrekking tot pesten kunnen docenten kijken op www.pestweb.nl

Bijlage 1

Achtergrondinformatie pesten

Verschil plagen en pesten:

Plagen mag wel, pesten niet. Maar wanneer is het nog plagen en wanneer wordt het pesten?

Wat is plagen?

Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding.

De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig.

Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Wat is pesten?

Iemand wordt getreiterd of is het mikpunt van pesterijen als hij of zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve handelingen verricht door één of meerdere personen'

Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest.

Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. Het gebeurt meestal zo dat volwassenen het niet merken.

Het sterkere kind; de pester, heeft een grotere mond en anderen kijken tegen hem of haar op.

De pestkop heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen.

Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang.

Oorzaken van pestgedrag zouden kunnen zijn

- weinig echte aandacht van de ouders
- lichamelijke bestraffing door de ouders
- ouders corrigeren agressief gedrag niet
- zelf gepest zijn
- reactie op bepaalde smaak, geur of kleurstoffen
- slecht voorbeeld van ouders of andere volwassenen
- slecht voorbeeld van leerkrachten
- verstoorde relaties binnen een klas/groep
- het ontbreken van een klimaat van veiligheid en geborgenheid binnen school
- blootstelling aan geweld op tv of in computerspelletjes

Gevolgen van pesten

Pesten heeft gevolgen voor de pester, de gepeste en voor de rest van de klas.

Gevolgen voor de gepeste:

- Minderwaardigheidsgevoel. Kinderen kunnen het gevoel hebben dat ze niets goed doen.
- Kinderen die gepest zijn voelen zich soms heel alleen.
- Het gaat minder goed op school.
- Gepeste kinderen zijn soms bang om naar school te gaan. Ze gaan liever niet naar school.
- Gepeste kinderen zijn soms bang om nieuwe vrienden te maken.
- Kinderen die gepest zijn kunnen niet goed meer slapen omdat ze liggen te piekeren over het pesten.
- Ze voelen zich heel somber.
- Gepeste kinderen gaan op den duur geloven wat de pesters over ze zeggen.

Gevolgen voor de pester:

- Pesters worden soms buitengesloten.
- Pesters zijn meestal niet zo populair.
- Pesters vinden het moeilijk om vrienden te maken.

Gevolgen voor de rest van de klas:

- Er is een ongezellige sfeer in de klas.
- Sommige klasgenoten halen slechtere cijfers omdat ze het niet leuk meer vinden in de klas.
- Klasgenoten voelen zich schuldig. Ze vinden dat ze iets tegen het pesten zouden moeten doen, maar durven dit niet omdat ze bang zijn zelf gepest te worden.

Bijlage 2

Stappenplan slachtoffer

1. Als ik gepest wordt vertel ik dit tegen de docent die op dat moment in de buurt is. De docent heeft vervolgens een gesprekje met mij en de pester(s) waarin afspraken gemaakt worden;
2. Als het niet stopt na dit gesprekje ga ik naar mijn mentor;
3. Mijn mentor bespreekt de situatie met mij en helpt mij met het zoeken naar een oplossing. In elk geval hebben mijn mentor, ik, de mentor van de pester en de pester een gesprek om te komen tot duidelijke afspraken;
4. Stopt het nu ook niet dan wordt het "pestcontract" opgesteld;
5. Stopt het nog niet, dan ga ik terug naar mijn mentor. Mijn mentor zorgt er dan voor dat er een gesprek met de schoolagent geregeld wordt voor de pester(s);
6. Wanneer dit nog steeds niet helpt kan ik een melding doen bij de politie. De politie houdt dan een pedagogisch gesprek met de pester en de ouders. Als dat gesprek nog niet werkt, kan ik aangifte doen;
7. Als ik me rot voel en mijn verhaal kwijt wil, kan ik, buiten mijn mentor, ook altijd terecht bij de vertrouwenspersoon van school. Ik kan hiervoor een gesprek aanvragen bij mijn mentor.

Bijlage 3

Signalen pesten

- Blauwe plekken.
- Spullen die "kapot" gaan.
- Zij lijken geen vrienden te hebben, zijn vaak alleen.
- Zij worden als laatste gekozen.
- Geen zin om naar school te gaan.
- Ze proberen dicht bij de leerkracht te blijven.
- Angstig en onzeker.
- Zij zien er bang, neerslachtig en huilerig uit.
- Verminderde schoolresultaten.
- Overdreven clownesk gedrag.
- Afkoopgedrag; geld/snoep of het maken van huiswerk voor anderen.
- Andere kinderen uit jouw klas kunnen ook signalen geven dat een kind gepest wordt. Ze vertellen bijvoorbeeld dat een kind zit te huilen, niet mee mag doen of altijd alleen staat in de pauze.

Voorbeelden pesten:

- Niet mee mogen doen.
- Niemand wil naast een leerling zitten.
- Er wordt niet naar een leerling geluisterd.
- Belachelijk maken.
- Duwen en porren.
- Grapjes maken.
- Uitschelden.
- Ze noemen een leerling homo of lesbisch.
- Uitlachen.
- Spullen kapot maken of afpakken.
- Roddelen.
- Een leerling wordt opgewacht of achtervolgd.
- Discrimineren.
- Bedreigen.
- Slaan, schoppen en aanraken.

Ook zijn er een aantal hulpmiddelen beschikbaar voor het signaleren van pesten:

- SAQI (digitale schoolvragenlijst)
- Pestthermometer (www.pestweb.nl)

Bijlage 4

Stappenplan medewerkers indien pestgedrag geconstateerd wordt

- Bij geconstateerd pestgedrag worden de betrokken personen gehoord en er vindt een confrontatie pester/gepeste plaats. Ook worden er vervolgsafspraken gemaakt (dit gebeurt door de betreffende docent en eventueel de mentor). Leerlingen denken hierbij zelf mee over mogelijke oplossingen.
- Indien geconstateerd wordt dat een leerling vaker gepest wordt neemt medewerker passende maatregelen:
  - Allereerst kan er een pestcontract (zie bijlage 4) opgemaakt worden met de pester en het slachtoffer (mentor)
  - Indien de gemaakte afspraken niet tot een oplossing van het probleem leiden, dan kan een melding gemaakt worden bij de schoolagent voor een pedagogisch gesprek (via mentorbegeleider of leerlingbegeleider).
  - Wanneer dit nog niet tot het gewenste resultaat leidt kan een verwijzing naar de gedragswetenschappers, sova-training of externe hulp volgen.
- Bij zeer ernstige vormen van pesten kan, rekening houdend met de afspraken binnen het covenant, overgegaan worden tot het inschakelen van politie

Bijlage 5

Voorbeeld pestcontract

Venlo, dd-mm-jjjj

Hierbij belooft en verklaart .....(naam pester) te stoppen met pesten en in het bijzonder met het pesten van ..... (naam slachtoffer).

Indien ..... (naam pester) hier niet mee stopt volgt bij een volgend voorval een pedagogisch gesprek met de schoolagent.

(naam pester):

(naam slachtoffer):

Namens school, W. Sijbers relatiemanager Onderwijs&kwaliteit

Voor gelezen ouders/verzorgers:

De volgende regels zouden hier ook nog in opgenomen kunnen worden→

- Iemand niet op uiterlijk beoordelen of beoordeeld worden.
- Niet iemand buitensluiten.
- Niet aan spullen van een ander zitten.
- Elkaar niet uitlachen.
- Elkaar niet bij een bijnaam noemen/niet uitschelden.
- Niet roddelen over elkaar.
- Geen mishandeling plegen, niet lichamelijk en niet geestelijk.
- Elkaar met rust laten/niet met een ander bemoeien.
- Geen partij kiezen (bij een ruzie).
- Geen aandacht aan de pester schenken. Blijft de pester doorgaan, dan aan de leerkracht vertellen.
- Leerkracht vertellen wanneer jezelf of iemand anders gepest wordt (dit is geen klikken).
- Eerst een ruzie zelf uitpraten. Helpt dit niet, dan de vorige regel, waarna vergeven en vooral vergeten.
- Luister naar elkaar.
- Word je gepest, praat er thuis over, je moet het niet geheim houden.
- Nieuwkomers op school goed ontvangen en opvangen.
- Deze regels gelden op school en daarbuiten.